

z p r a v o d a j

XXI. ročník

9

2010

- 2 Editorial
Brusel a EXPO 1958, bruselský styl a jeho osudy. Kdo to je animátor?
- 3 Mezinárodní rok sblížení kultur
Úloha UNESCO v oslavách tohoto roku. Pět hlavních okruhů činnosti.
- 4 Pracovní místa v dnešní a budoucí Evropě
Více povolání náročnějších na znalosti a dovednosti, vyšší poptávka po kvalifikacích, pokračující trend v zaměstnanosti v sektoru služeb, výhled do roku 2020.
- 6 Školství v Etiopii
Vzdělávací systém současné Etiopie od základního školství až po vysoké školy a výzkum.
- 7 Česko-německá spolupráce ve vzdělávání
Deset let úspěšné činnosti Koordinačního centra česko-německých výměn mládeže – Tandem.
- 8 Výrobně technologické učební obory
Nové řemeslně technické profese v Německu: mikrotechnolog, výrobní technolog, mechatronik a operátor strojů a zařízení.
- 10 Integrace učitelů ze států SNS v Německu
Praxe používaná ve spolkové zemi Severní Porýní – Vestfálsko. Zájem o učitele matematiky, fyziky a informatiky.
- 12 Odborné vzdělávání „Made in Germany“
Edvance jako jednotná značka německého odborného vzdělávání a přípravy ve světě.
- 13 Co nového v časopisech
L'enseignement technique, 2009, No. 224; Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, Jg. 39, 2010, Nr. 4; Journal of vocational education and training, Vol. 62, 2010, No. 2.
- 14 Nové knihy v knihovně
NÚOV, Cedefop, Úřad vlády, Portál ...
- 16 Zajímavé internetové adresy
Confintea VI; Žijeme na jedné zemi; Proinflow; Pod hladinou Vltavy.

Editorial

Obrázek proslulého Atomia připomíná, že „hlavní město“ Evropy je v této polovině roku zároveň hlavním městem předsedající země. V roce 1958 se na toto město upřely zraky celého světa a v české populární písničce se zpívalo: „Brusel, každý tam musel, aby to viděl...“, rozumí se světovou výstavu EXPO 1958. Na výstavě se představil mezinárodní designérský a architektonický styl 50. let, kterému se od té doby u nás říká bruselský. Nejprve byl spíše

zavrhován, to se později změnilo a výstava uspořádaná k 50. výročí naší účasti na EXPO 1958 v Městské knihovně v Praze pod názvem Bruselský sen už byla jednoznačně oslavná. Brusel je valonským ostrůvkem ve vlámském moři. Mluví se v něm francouzsky a jeho francouzský název zní Bruxelles (čti Brisel). Hlavním městem Belgie je od roku 1830. Brusel je důležitý dopravní uzel železniční, silniční a letecké dopravy. Funguje také jako vnitrozemský námořní přístav díky říční síti doplněné dopravními kanály.

Víte, v které zemi se mluví amharštinou? Pokud ne, tak odpověď najdete na 6. stránce spolu se zajímavými a možná překvapivými údaji o etiopském školství. Etiopie se od jiných afrických zemí liší tím, že nebyla nikdy kolonií, s výjimkou krátké italské okupace v letech 1936–1941. O tom, jak se na opačném konci afrického kontinentu, v Jižní Africe, vzdělávají učitelé odborných škol, informuje článek uvedený v rubrice Co nového v časopisech. O vzdělávání učitelů pojednává z jiné perspektivy článek na straně 10–11. Tentokrát jde o učitele ze země bývalého SSSR, kteří by rádi uplatnili svou kvalifikaci v Německu, kde našli nový domov.

Co mají společného povolání mikrotechnolog, výrobní technolog, mechatronik a operátor stroju a zařízení se dozvíte v článku o výrobně technologických oborech na stránkách 8 až 10. Jsou to nové obory, jejichž vznik si vyžádaly změny ve výrobě, především automatizace a prolínání informačních technologií s výrobními procesy.

V jazykovém koutku se podíváme, odkud se vzalo slovo animátor ve smyslu, v jakém je použito v článku na straně 12. Přišlo k nám pravděpodobně z francouzštiny, kde se animátoři a animátorky (animateurs, animatrices) vyskytovali i mimo oblast kresleného filmu již dříve (viz článek ve Zpravodaji 6/1999). Termín označuje člověka, který místo kreslených obrázků rozpožhobává lidi, ať fyzicky nebo mentálně. Ve Velkém francouzsko-českém slovníku (1974) je u tohoto hesla uvedeno: oživovatel; podněcovatel; (nadšený) pracovník (v kultuře nebo ve sportu); duše, hybná páka (něčeho); konferenciér, komentátor; osoba pověřená organizováním volného času mladých lidí. Francouzsko-český, česko francouzský slovník (2004) je méně poetický: konferenciér; diskžokej; programový referent; iniciativní člověk, duše podniku; moderátor. Z tohoto přehledu je vidět, že v některých případech je použití českého slova animátor přece jen nejvýstižnější.

Německá mezinárodní značka pro odborné vzdělávání je konečně známa. Pro článek na straně 10 jsme čerpali z webových stránek, kterými se značka prezentuje. Bohužel právě v době, kdy anglická verze procházela revizí, takže byla k dispozici jen německá verze, což je dost podstatná vada při představování mezinárodní značky. Časem však možná přibudou i další jazyky a možná dojde i na čínštinu, protože v Číně je německé profesní vzdělávání zvláště oblíbené, jak jsme již několikrát ve Zpravodaji psali.

Pokud stále ještě nevíte, co přesně znamená ECVET, můžete se o tom poučit v brožurce Lépe poznáváme ECVET: otázky a odpovědi – viz rubrika Nové knihy v knihovně. AK

Mezinárodní rok sblížení kultur

Valné shromáždění Organizace spojených národů vyhlásilo rok 2010 za Mezinárodní rok sblížení kultur a rozhodlo o tom, aby UNESCO hrálo vedoucí úlohu v oslavách tohoto roku, protože přitom může využít více než 60letých zkušeností s podporováním „vzájemného poznávání a porozumění mezi lidmi“.

V souladu s mandátem UNESCO završuje tento rok *Mezinárodní dekádu*

za kulturu míru a nenásilí pro děti světa (2001–2010) a zároveň je výchozím bodem pro novou strategii. V měnícím se mezinárodním kontextu UNESCO přikládá velký význam tomuto tématu, které je v popředí cílů střednědobé strategie pro léta 2008–2013: *Posilování kulturní diverzity a dialogu jako jejího důsledku představuje jeden z nejnaléhavějších současných problémů a ústřední bod komparativní výbory OSN*, tzn. uznávání velké rozmanitosti světových kultur a vazeb, které je sjednocují.

Hlavním úkolem Mezinárodního roku sblížení kultur je ukázat prospěšnost kulturní rozmanitosti uznáním významu neustálé výměny mezi kulturami a spojení vytvořených mezi nimi na počátku existence lidstva. Kultura nezahrnuje jen umění a filozofii, nýbrž také životní styly, různé způsoby soužití, hodnotové systémy, tradice a přesvědčení, a ochrana její bohaté rozmanitosti vyžaduje ujmout se nových úkolů na místní, národní a mezinárodní úrovni.

Úspěch Mezinárodního roku sblížení kultur závisí do značné míry na přijetí základních principů rovnocenného postavení všech kultur, na vzájemném respektu a na posilování spolupráce pro trvalý mír. Tato vůdčí zásada činnosti UNESCO byla potvrzena v průběhu konzultací s členskými státy a partnerskými organizacemi, při nichž se vytvářel plán akcí. Byla zvolena čtyři hlavní témata:

- podporovat reciproční znalost kulturní, etnické, jazykové a náboženské rozmanitosti;
- budovat rámec pro společně sdílené hodnoty;
- posilovat kvalitní vzdělávání a budovat interkulturní kompetence;
- posilovat dialog pro udržitelný rozvoj.

Pro Mezinárodní rok sblížení kultur by stanoveno těchto pět hlavních okruhů činností:

- více příležitostí pro výzkum, setkávání a veřejné debaty a rozšíření prostoru interkulturní meditace ve formě výstav ilustrujících výměny a přenosy mezi kulturami, výstavních trhů a slavností konaných ve zvlášt-

ním prostředí, např. v muzeích a galeriích, a využívajících nové technologie, které specificky posilují jazykovou rozmanitost, a mohou účinně a pomáhat při překládání a tlumočení;

- podporování kreativity, která je základním atributem inovací, zdůrazňováním individuálních rysů i podobností jednotlivých společností a podporováním integrovaného nazírání na všechny aspekty kulturního dědictví, které je nositelem historie a identity a musí proto být zachováno, na zdroj a motor udržitelného rozvoje a na nástroj interkulturního dialogu zahrnujícího též dialog mezi náboženstvími;
- zlepšení přístupu k formálnímu a neformálnímu vzdělávání s důrazem na kvalitu vzdělávání pro všechny, na vzdělávání o lidských právech, kulturní diverzitě, genderu a na integraci marginalizovaných skupin a rovněž na posilování spolupráce mezi univerzitami Jihu a Severu Země a také spolupráce mezi samotnými univerzitami Jihu vytvářením míst excelence a inovací;
- přispívání médií a nových komunikačních a informačních technologií ke změně vnímání různých kultur a náboženství, mezi jiným podporováním dialogu na Internetu, kde lze posílat a sdílet množství kulturních a lingvistických vyjádření; nebo prostřednictvím koprodukcí posilující dialog mezi mediálními odborníky z různých kultur zvláště o ožehavých problémech;
- uznání a respekt ke znalostem – včetně tradičního vědění a znalostí původních obyvatel – které přispívají k udržitelnému rozvoji; podporování lidských práv, filozofie a interkulturního dialogu se zvláštním důrazem na boj proti rasismu a diskriminaci a na kulturu míru a demokracie.

AK

Pramen:

International Year for the Rapprochement of Cultures 2010. Leaflet of the Year. 6 p.

<http://www.unesco.org/en/2010-international-year-for-the-rapprochement-of-cultures/>

Pracovní místa v dnešní a budoucí Evropě

Zaměstnání budou náročnější na znalosti a dovednosti než dosud. Evropa musí lépe využívat potenciál svých obyvatel.

Hospodářská krize má dramatický dopad na evropský trh práce. V nejlepším případě se dá očekávat, že se Evropa bude zotavovat postupně po příštích deset let.

Zaměstnanost v Evropě má však přesto dobré vyhlídky. Podle poslední předpovědi nabídky kvalifikací a poptávky po nich, kterou zpracoval Cedefop, bude v Evropě do roku 2020 vytvořeno přibližně o sedm milionů pracovních míst více (tzn. nová zaměstnání minus ta, která zaniknou) než dnes, navzdory recesi. Navíc se odhaduje, že dalších 73 milionů pracovních příležitostí bude k dispozici jako náhrada za pracovníky, kteří odejdou do penze nebo změny zaměstnání. V důsledku toho vzroste celkový počet pracovních příležitostí v příštím desetiletí o zhruba 80 milionů.

Otázkou je, zda budou mít lidé správné kvalifikace k tomu, aby tato místa naplnili. I když budou vytvořena nová místa, odhaduje se, že dnes je o 10 milionů méně pracovních míst, než se očekávalo před krizí. Za předpokladu mírného zotavení by mohla v roce 2020 zaměstnanost dosáhnout dosavadního vrcholu z roku 2008, tzn. 235 milionů pracovních míst.

Více povolání náročnějších na znalosti a dovednosti

Ačkoliv budou volná místa pro všechny druhy povolání, bude v souladu se současnými trendy nejvíc nových zaměstnání (podle odhadu 8,5 milionu) v povoláních náročných na znalosti a dovednosti, např. ve vysokých manažerských a technických zaměstnáních.

Neočekává se, že by se významně zvýšil počet kvalifikovaných nemanuálních pracovníků, struktura zaměstnání v této skupině se však má změnit. Poptávka po povolání kancelářských sil podle odhadů klesne zhruba o milion, poptávka po povoláních ve službách, např. v obchodních, bezpečnostních a cateringových službách se může zvýšit o více než dva miliony.

Na dolním konci kvalifikačního spektra se očekává, že se poptávka po jednoduchých povoláních zvýší asi o 2 miliony. U kvalifikovaných manuálních dělníků se však předpovídá ztráta až 4 milionů pracovních míst. Velkou část z nich budou tvořit rutinní práce, které nahradí nové technologie. Tyto změny signalizují riziko polarizace povolání se zvýšenou poptávkou na horním a dolním konci a s poklesem ve středu.

Vyšší poptávka po kvalifikacích

Projekce ukazují, že poptávka po dovednostech (měřena podle formálních kvalifikací) bude pravděpodobně nadále růst. Povaha průmyslových a technických změn

zvýšuje poptávku po lidech s vysokou a střední kvalifikací, avšak na úkor pracovníků s nízkou kvalifikací.

Nabídka kvalifikací v praxi ovlivňuje také strukturu zaměstnanosti. Projekce zaměstnanosti podle kvalifikace předpokládají, že historické trendy budou převážně pokračovat. To znamená, že poptávka po lidech s vysokou a střední kvalifikací nadále poroste dokonce i v zaměstnáních nižší úrovně, zatímco poptávka po lidech s nízkou nebo žádnou kvalifikací bude klesat. To také vede ke zvyšování kvalifikace v mnoha zaměstnáních, která dříve zastávali lidé s nízkou kvalifikací.

V důsledku toho se projektuje, že poptávka po vysoce kvalifikovaných lidech vzroste o více než 16 milionů, zatímco u poptávky po pracovnících s nízkou kvalifikací se očekává pokles ve výši přibližně 12 milionů. Podíl zaměstnání vyžadujících vysokou úroveň kvalifikací vzroste z 29 % v roce 2010 na zhruba 35 % v roce 2020, zatímco podíl pracovních míst, na nichž jsou zaměstnání lidí s nízkou kvalifikací, poklesne z 20 na 15 %. Podíl zaměstnání vyžadujících střední kvalifikaci zůstane na významných 50 procentech.

Pokračující trend v zaměstnáních ve službách

Recese obvykle urychlují strukturální změny. Posun od prvovýroby a základní výroby směrem k ekonomice služeb by však podle projekcí měl zůstat podobný předkrizovým trendům.

Další podstatný pokles zaměstnanosti je předvídaný v primárních hospodářských odvětvích se ztrátou kolem 2,5 milionu pracovních míst, především v zemědělství. Dva miliony ztracených míst se očekávají také ve výrobě a produkci. Hlavní oblastí růstu zaměstnanosti s přibližně sedmi miliony pracovních příležitostí jsou služby, zejména prodejní služby. Významné zvýšení se také očekává v distribuci a v dopravě. Růst zaměstnanosti v netržních službách jako je zdravotnictví a školství bude vykompenzován snížením poptávky po pracovních silách ve veřejné správě v důsledku snížení veřejných rozpočtů.

Budou mít Evropané ty správné kvalifikace?

Nabídka pracovních sil podle stupně kvalifikace je převážně určena předem demografickým vývojem a dřívějšími rozhodnutími v oblasti školství. Většina lidí ve věku 15 až 24 let stále ještě získává kvalifikace.

Počet pracujících starších 15 let s vysokou a střední kvalifikací má narůstat; očekává se, že asi 16 milionů lidí bude mít vysokoškolský diplom. Nabídka lidí se

středním stupněm kvalifikace, hlavně profesní kvalifikace, se má zvyšovat mnohem méně (kolem jednoho milionu), přesto však bude stále tvořit 50 % pracovních sil. Počet lidí s nízkou kvalifikací by měl poklesnout zhruba o 15 milionů, protože na trh práce vstupují mladí lidé s vyšší kvalifikací a mnoho méně kvalifikovaných starších lidí ho opouští.

V průměru se očekává, že ženy budou lépe kvalifikovány než muži, i když na středním kvalifikačním stupni se míry nárůstu zvyšují více u mužů než u žen. Pokles počtu lidí s nízkou kvalifikací se očekává prudší u žen než u mužů.

U lidí ve věku 25 let a starších prudce poroste počet vysoce kvalifikovaných pracovníků, k největšímu zvýšení dojde ve věkové skupině 25 až 34 let. Počet lidí, kteří mají pouze střední stupeň kvalifikace, má ve skupině do 34 let klesat, bude se však zvyšovat mezi lidmi nad 35 let. To odráží stárnutí pracovních sil a skutečnost, že mladší lidé jsou obecně lépe kvalifikováni. Ti, kterým v roce 2020 bude 55 a více let, budou mít vyšší kvalifikaci než stejná kohorta dnes. Zastoupení starších věkových skupin na trhu práce se bude zvyšovat, protože nutnost, schopnost nebo přání pracovat se zvyšuje a pracovní život se prodlužuje.

Správné kvalifikace pro správná zaměstnání?

Navzdory recesi mají pracovníci se střední a vyšší kvalifikací stále více šancí najít si lepší místo než pracovníci s nízkou kvalifikací. V prognózách se však také uvádí, že mnozí lidé s vyšším a středním stupněm kvalifikace budou pracovat v zaměstnáních nižší úrovně. Pro některé z nich to bude přechodný jev (např. vysokoškoláci pracující v barech), čím déle však tato situace trvá, tím více frustrace to způsobuje těm, kterých se to týká.

Na druhé straně tento nesoulad pracovníkům umožňuje obohatit zaměstnání způsobem, který by zaměstnavatelé neočekávali. Nerovnováha může také zviditelnit zvyšující se požadavky na mnohá povolání, které nejsou ještě zachyceny v tradičních klasifikacích. Výsledky týkající se nerovnováhy by neměly být interpretovány příliš doslovně. Trendy v nabídce (směrem ke vzdělanějším pracovním silám) a v poptávce (k většímu využití těchto lidí v zaměstnání) se obtížně předpovídají přesně a vzájemně se složitým způsobem ovlivňují. Jiný výzkum Cedefopu každopádně ukazuje, že formální nadbytečná kvalifikace není sama o sobě problémem. Naopak nedostatečné využívání dovedností a kvalifikací je potenciálním problémem pro jednotlivce, zaměstnavatele i společnost jako celek¹.

Důsledky

Výsledky předpovídání ukazují, že profesní struktura Evropy se přesouvá k zaměstnáním náročnějším na

znalosti a dovednosti. Političtí činitelé musí zajistit nejlepší využití kvalifikací, které jsou v současnosti k dispozici. Například, budou-li ženy kvalifikovanější než muži, je třeba učinit opatření k tomu, aby mohly lépe rozvíjet svůj potenciál, a poskytovat jim lepší příležitosti pro sladění práce a péče o rodinu.

Také potřebujeme vědět více o tom, co lidé skutečně vědí a jsou schopni v zaměstnání dělat. Větší využití validace výsledků neformálního a informálního učení spolu s celoživotním poradenstvím by mohlo přispět k lepšímu souladu mezi kvalifikacemi a zaměstnáními.

Evropa se musí ujistit o tom, zda její lidské zdroje mohou reagovat na potřeby hospodářství. Lidé musí dostat příležitost k tomu, aby si zvýšili a rozšířili své kvalifikace. Zvýšení kvalifikace není pouze prostředek k získání lepšího místa; umožní lidem utvářet nová zaměstnání budoucnosti a tím aktivně přispívat k inovativní ekonomice.

Rychle se rozvíjející státy, např. Brazílie, Rusko, Indie, Čína (tzv. země BRIC), také usilují o zvýšení svých podílů zaměstnání na vysoké úrovni. Evropa nemůže setrvávat v sebeuspokojení.

Donedávna neexistoval konzistentní systém pro projekce kvalifikací na evropské úrovni. Cedefop ustavil základy pro prognózy, které budou aktualizovány každé dva roky.

Anticipace měnících se požadavků na kvalifikace je ústředním bodem evropské agendy Nové dovednosti pro nová pracovní místa (oficiální překlad). Nová předpověď Cedefopu o měnící se poptávce po kvalifikacích a jejich nabídce do roku 2020 aktualizuje předpovědi provedené v letech 2007–2008. Používá nové údaje a zlepšené metody k odhadování střednědobého dopadu finanční krize z roku 2008 a následné recese.

Předpovědi mohou být dále zpřesněny třemi způsoby. Je třeba zlepšit zdrojová data, provádět nová šetření a studovat profesní požadavky do větší hloubky. Cedefop pokračuje ve zlepšování prognóz výzkumem nesouladu v kvalifikacích, odvětvových potřeb kvalifikací, zejména poptávky po „zelených“ povoláních a pilotováním nových šetření potřeb kvalifikací u evropských zaměstnavatelů.

Více údajů, analýz a informací lze nalézt v publikaci: Cedefop. Skill supply and demand in Europe: medium-term forecast up to 2020 – viz Nové knihy v knihovně.

Anna Konopásková

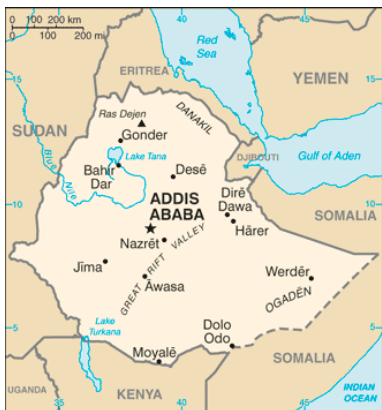
¹ CEDEFOP. *The skill matching challenge : analysing skill mismatch and policy implication. Luxembourg : Publication Office of the European Union, 2010. 83 s. ISBN 978-92-896-0485-7 Sg. 26986*

Nesoulad v kvalifikacích v Evropě. Zpravodaj, 2010, č. 7/8, s. 8.

Pramen: Jobs in Europe to become more knowledge- and skills-intensive. Cedefop Briefing Note, February 2010. 4 p. Zpracováno s přihlédnutím k německé verzi.

Školství v Etiopii

Článek převzatý z francouzského časopisu *L'enseignement technique* představuje vzdělávací systém současné Etiopie a přináší různé zajímavé informace, například o tom, že Etiopie věnuje na rozvoj školství čtyři procenta z HDP.

Strategie vzdělávání počítá s decentralizací odpovědnosti, s mechanismy rozdělování nákladů (v základním a ve středním a vysokém školství) a se zapojením soukromého sektoru. Ve školním roce 2003-04 činil podíl žáků

v základních školách 68,4 % z celkového počtu dětí; u dívek jen 59,1 %. Podíl dívek ve středních (47,5 %) a vysokých (23 %) školách je povzbuzující stejně jako celková míra gramotnosti dosahující 65 %.

Kromě toho vláda usiluje o to, aby si rodiče a obce uvědomili význam vzdělávání mladých dívek. Uskutečňuje politiku podpory jejich vzdělávání a potlačování nerovností mezi pohlavími na trhu práce.

Vzdělávací program bude přepracován tak, aby si každá ze 14 provincií mohla vybrat vyučovací jazyk. Ten by v základních školách nahradil amharštinu tam, kde není pro žáky mateřským jazykem.

Dosud byly vybrány čtyři vyučovací jazyky pro prvních šest ročníků základní školy. Podobně je jako dorozumivací jazyk provincie Benishangul využívána arabština. Poprvé v etiopské historii je více místních jazyků využíváno jako vyučovací jazyky. Bude se v nich také zkoušet.

Problémem bylo připravit dostatečný počet učitelů schopných vyučovat v regionálním nebo místním jazyce. Angličtina nyní nahradí amharštinu jako dorozumivací a vyučovací jazyk na středních školách. Kromě toho se zlepšuje vzdělávání učitelů a poměr počtu žáků na učitele se ustálil na 1:38 v základních a na 1:32 ve středních školách.

Vysoké školství

Univerzita Addis Abeba (UAA), nejdůležitější středisko vysokoškolského vzdělávání v Etiopii, byla založena v roce 1950. V současnosti na ní studuje zhruba 49 tisíc studentů (28 tisíc řádných, z toho 6400 v magisterském a doktorandském studiu, a zbývajících 21 tisíc ve večerním nebo letním studiu). Ženy tvoří méně než čtvrtinu studentů. Vyučovacím jazykem je angličtina.

UAA vyniká nejen počtem studentů, ale také tím, že udílí 85 % ze všech magisterských či doktorských titulů v Etiopii. Má 17 fakult nebo specializovaných škol s těmito obory: společenské vědy, ekonomie a řízení, pedagogika, právo, lékařství, přírodní vědy, technika, veterinární lékařství, jazyky, farmacie, informační věda, žurnalistika, sociální práce, regionální a místní studia, mír a bezpečnost, veřejná správa, lidská práva.

Zahrnuje i oddělení distančního vzdělávání a dalšího vzdělávání dospělých (večerní a letní kurzy na bakalářské úrovni ve většině disciplín). Učitelův sbor má kolem 1600 členů; mezi 134 zahraničními učiteli jsou čtyři Francouzi.

Kromě univerzity Addis Abeba je v zemi 20 jiných veřejných vysokých škol pro více než 190 000 studentů. Bude-li však nedávný a rychlý rozvoj vysokých škol pokračovat, projeví se nedostatek badatelů a vysokoškolských učitelů. Před několika lety se v Etiopii rozrostly soukromé vysoké školy velmi různé kvality. V současné době je navštěvuje kolem 28 000 studentů.

Nedostatek financí tíží vysoké školství, zejména pokud jde o vybavení škol, a překáží opravdové konkurenci ve výzkumu. Podle názoru francouzských vysokoškolských učitelů, kteří udržují pravidelné kontakty se svými etiopskými protějšky, je počáteční vzdělávání studentů na většině fakult uspokojivé, i když v posledních letech lze pozorovat nepatrné snížení úrovně.

Větší část učitelů se vzdělává na zahraničních univerzitách, učitelův sbor však trpí důsledkem toho, že různá rozvojová spolupráce uskutečňovaná většinou se západními zeměmi dlouho nepřetrvává.

Univerzitní výzkum

Etiopská agentura pro vědu a techniku (ESTA) má za úkol usměrňovat výzkum a pomoci úvěrů, jimiž může disponovat, ho podporuje. Univerzita v Addis Abebě se zaměřuje hlavně na výzkum v paleontologii, archeologii a vědách o zemi.

Etiopie v číslech a datech

Rozloha: 1 127 127 km² *Počet obyvatel:* 73 milionů
Úřední jazyk: amharština *Hlavní město:* Addis Abeba

AK

Pramen: Dubosq, François. *Afrique. L'Éthiopie consacre 4 % de PIB au développement de l'Éducation. L'enseignement technique, 2009, no 224, p. 34-35.*

Česko-německá spolupráce ve vzdělávání

Tandem – Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže (oder Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch) úspěšně funguje již 10 let. Možností, které Tandem nabízí, dosud využilo 3000 učňů a žáků středních a vyšších odborných škol z ČR a z Německa. Zahraniční odborná praxe v sousední zemi poskytuje mladým lidem příležitost k získání cenných zkušeností pro profesní i osobní život.

Program podpory odborných praxí je určen učňovským, středním odborným a vyšším odborným školám, které mohou získat finanční příspěvek na vyslání svých žáků na odbornou praxi do sousední země. Cílem programu je umožnit mladým lidem získat nové profesní zkušenosti a odborné dovednosti a zvýšit tak jejich šance na evropském trhu práce. Praktikanti získávají také cenné interkulturní kompetence, poznávají kulturu a způsob života v sousední zemi.

Během deseti let se Tandemu podařilo vytvořit síť ze 479 českých a německých partnerských škol, institucí a malých podniků. Instituce z ČR zapojené v síti jsou zastoupeny ve všech krajích (viz tabulka).

Přehled zastoupení jednotlivých krajů v *Programu podpory odborných praxí*.

Kraj	Vysílající organizace	Přijímající organizace	Celkem
Ústecký	92	41	133
Praha	34	24	58
Plzeňský	32	11	43
Pardubický	25	16	41
Jihočeský	25	13	38
Moravskoslezský	27	11	38
Jihomoravský	12	17	29
Zlínský	13	11	24
Liberecký	15	8	23
Královéhradecký	11	8	19
Olomoucký	6	5	11
Karlovarský	4	5	9
Vysočina	3	4	7
Středočeský	5	1	6
Celkem	304	175	479

Jak praxe probíhá?

Minimální délka trvání praxe jsou tři týdny, maximální dvanáct týdnů. Praxe probíhá v oborech, v nichž jsou žáci vyučeni. Může se jí zúčastnit také doprovodná osoba (např. učitel němčiny, mistr odborného výcviku), která má nárok na finanční příspěvek ve stejné výši jako praktikant.

K hojně zastoupeným oborům v *Programu podpory odborných praxí* patří gastronomie a hotelnictví, kuchař, číšník, zpracování dřeva, pečovatelský, zpracování kovů, zahradnictví, péče o děti v mateřské škole, sociální práce, elektrikář, zedník nebo cukrář.

Součástí praxe je dvou až třídní přípravný seminář, který má praktikanty seznámit s pracovním pro-

středím. Skládá se z jazykové animace a interkulturní přípravy. Jazyková animace je metoda, která pomocí her a kreativního přístupu přibližuje jazyk sousední země. Odbourává jazykové bariéry a strach z mluvení. Nejde o jednosměrné zprostředkování jazyka ze strany animátora. Využívá se hry a pohybu a účastníci se do jazykové animace skutečně aktivně zapojují. Tandemem vyškolení animátoři přibližují praktikantům jazyk i kulturu a realie sousední země.

Po ukončení praxe obdrží každý praktikant celoevropsky uznatelný certifikát *Europass-mobilita*, který slouží jako doklad o absolvování zahraniční odborné praxe a o nabytých odborných dovednostech.

Na financování *Programu podpory odborných praxí* se kromě Tandemu podílí Česko-německý fond budoucnosti a program EU Leonardo da Vinci. Od roku 2000 bylo v rámci programu přerozděleno 40 mil. Kč.

Šance pro absolventy

Od roku 2010 se učňovské, střední odborné a vyšší odborné školy, úřady práce nebo hospodářské komory mohou zapojit do pilotního projektu Tandemu, který nabízí finanční podporu pro absolvování odborné praxe v Německu absolventům škol a mladým lidem ohroženým nezaměstnaností. Tento pilotní projekt nabízí školám nový rozměr v péči absolventy a znamená pro ně konkurenční výhodu. Absolventi zapsaní na úřadu práce mají možnost získat nové profesní zkušenosti na odborné praxi v Německu.

Pro rok 2011 plánuje Tandem uskutečnit kontaktní seminář pro odborné školy z ČR a z Německa, na kterém mohou účastníci nalézt novou partnerskou organizaci pro česko-německou spolupráci.

AK

Zpracováno na základě materiálů dodaných z Tandemu.

Podrobnější informace najdete na webových stránkách programu <http://www.tandem.adam.cz>

Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, Program podpory odborných praxí, Mgr. Jarmila Půbalová, pubalova@tandem.adam.cz, Tel.: 377 634 759.

Výrobně technologické učební obory

V poslední době vznikají v průmyslové výrobě řemeslně technické profese, jež nelze jednoznačně přiřadit k profesím v oborech kovo, elektro nebo IT. Zakládají se na výrobně technologickém pojetí, které spočívá v jednotě technologie, informační technologie a organizace/logistiky. To znamená, že se rýsuje nový cluster výrobně technologických učebních oborů.

Důvody a charakteristické znaky změny

V souvislosti se zaváděním organizačních konceptů výroby orientovaných na proces, s pokračující automatizací a prolínáním komplexních hlavních a vedlejších výrobních procesů s využíváním informačních a komunikačních technologií (IKT) se zhruba po dvacet let mění pracovní úkoly i charakter odborné práce ve výrobě rychle a ve velkém rozsahu.

Práce přímo ve výrobě, tj. obsluha strojů, ztrácí na významu, zatímco práce na přípravě výroby a práce podporující výrobu přibývají. Životní cykly produktů se zkracují, rozmanitost produktů a variant se rozrůstá. Zahajování výroby, to znamená příprava nové řady výrobků nebo modifikace výrobku, již patří v podnicích k běžnému životu. Tuto změnu odborní pracovníci pociťují v integraci úkolů, decentralizaci, týmové a skupinové práci i ve spoluúčasti na řízení jakosti a znalostním managementu, na stálém zlepšování výrobních procesů a ve vývojových týmech.

Odborná literatura tento vývoj vysvětluje tím, že se vedle průmyslových pracovníků, jejichž činnost se vztahuje spíše k funkci a je orientována na práci, objevuje nový typ odborného pracovníka, který musí zvládat komplexní výrobní procesy. Někteří tento nový typ profilu povolání nazývají základní profesí (*Basisberuf*). Základní profese kombinují základní kompetence (*Kernkompetenzen*) s variabilně obsaženými odbornými a dodatkovými kvalifikacemi (*Zusatzqualifikationen*) orientovanými na obchodní procesy a pokrývají široce pojaté spektrum následných oblastí činnosti. Již více než před 25 lety se mluvilo o profesi systémového regulátora (*Systemregulierer*).

Učební obory, které tato charakteristika nejvíc vystihuje, jsou např. mikrotechnolog a výrobní technolog. Tyto profese lze označit za výrobně technologické profese.

Charakteristika výrobně technologických profesí

- Typické pracovní úkoly výrobně technologických profesí, které tvoří profil povolání, jsou popsány podle procesních řetězců produkčních cyklů.
- Odborné základy technologických profesí integrují obsahy z oblasti technologie, informatiky/komunikace a organizace/logistiky. To znamená, že odborné obsahy již nejsou pevně svázány s jednotlivými technologiemi a postupy, ný-

brž se dají utvářet, takže pro tvorbu obsahů vznikají dodatekové možnosti volby.

- Pracovníci v těchto profesích spolupracují v týmech s odborníky, kteří absolvovali různé učební obory (např. průmyslový mechanik, mechatronik, operátor strojů a zařízení), a s inženýrsko technickým personálem.
- Plní úkoly, které patří jednak do struktur jasně rozdělujících práci do sousedních profesí odborných pracovníků, jednak do profesí, které se v hierarchii nacházejí výše. To znamená, že obsahy z těchto profilů byly zařazeny do vzdělávání výrobně technologických profesí (vertikální rozšíření z profesí, které se v hierarchii nacházejí výše, horizontální rozšíření ze sousedních profesí odborných pracovníků).
- Výrobně technologické profese jsou základní profese s volbou specializace prostřednictvím dalšího vzdělávání, počínaje učením v pracovním procesu až po formální další vzdělávání na základě přesných osnov.

Velká část těchto charakteristik platí i pro další učební obory: průmyslový mechanik, elektronik pro automatizační techniku, mechatronik, operátor strojů a zařízení.

Učební plány výrobně technologických oborů

Rámcový plán pro učební obor *mikrotechnolog*, který vstoupil v platnost v roce 1998, byl jeden u prvních, v němž se uskutečňoval koncept učebního pole (*Lernfeld*)¹ pro vzdělávání v profesních školách. Od té doby dostaly všechny nově zařazené profese rámcové učební plány strukturované podle učebních polí. V materiálech Konference ministrů kultu (2007) je uvedeno: *Rámcové plány Konference ministrů kultu pro výuku v oblasti učení vztahujícího se k profesi ... jsou strukturovány podle učebních polí, která jsou odvozena od polí profesního jednání a představují rozsáhlou kompetenci k jednání. Jejich podstatnou referenční úroveň jsou tedy profesní procesy.* Rámcové učební plány mají podporovat samostatnost a celostní myšlení a jednání.

Při zařazování učebního oboru mikrotechnolog nebyly při tvorbě rámcových učebních plánů podle konceptu učebního pole k dispozici žádné zkušenosti. Rámcový učební plán, který platí v současné době, má proto ještě odborně systematické struktury. V rámcovém plánu profesní přípravy je zřetelná orientace na výrobní procesy, zvláště na pozice, např. nastavování procesních parametrů, optimalizace výrobního procesu, výrobní a montážní procesy, zkoušky doprovázející

proces a zajišťování průběhu procesu. Učni získávají kompetence z technologie, informatiky/komunikace a organizace/logistiky.

Rámcový učební plán a učební řád profese *výrobní technolog*, které vstoupily v platnost v roce 2008, se velmi silně orientují podle jednotlivých fází procesního řetězce podnikových výrobních cyklů. Popis učebních prostředků je dosti abstraktní a otevírá volný prostor pro utváření. Chápání schopnosti profesního jednání tím u této profese dostává nový obsah a definuje se pomocí schopnosti řešit problémy a řídit proces. Učební obor se rozšiřuje vertikálně podél procesního řetězce a horizontální rozšíření dosahuje kompetenční úrovně inženýrsko-technického personálu. V úpravě dalšího vzdělávání procesního manažera vytvořené pro tuto profesi má vertikální rozšíření svoje pokračování. To platí rovněž pro učební obor mikrotechnolog s celostátně platnou úpravou dalšího vzdělávání procesního manažera mikrotechnologie.

Učební obor *mechatronik* vytvořený v roce 1998 pro montáž a údržbu komplexních strojů, zařízení a systémů spojuje pole profesního jednání profesí kovo a elektro. Toto rozšíření profese vytváří vysokou míru flexibility tím, že profesní základ se doplňuje pomocí specializace – mimo dobu vzdělávání prostřednictvím následného dalšího vzdělávání.

U profese *operátor strojů a zařízení*, která byla zavedena v roce 2004, se dosáhne rozšíření profilu povolání zvláště zavedením alternujících těžišť. Problematické přitom je, že profil odborné přípravy je široce koncipován, vyučení odborní pracovníci však disponují jen úsekem kompetencí, který odpovídá těžišti. Tato problematika je obsažena v učebním řádu v úpravě pro zkoušení (§ 9) a v úpravě pro pokračování (§ 10).

Důsledky pro profesní přípravu

Změny v podnikové profesní přípravě

Větší otevřenost učebních řádů vyžaduje od učebního závodu více práce při vytváření podnikových učebních plánů. Podnikové obchodní procesy jsou přitom referenčním polem, podle kterého se identifikují učební předměty a kde se může zkoušet naučená látka. Pro tvorbu vzdělávání je proto charakteristický induktivní postup. Drahá komplexní výrobní zařízení však v učebních dílnách k dispozici nebudou. Profesní příprava je v reálných výrobních procesech „poruchovou veličinou“, která je možná pouze v ekonomicky a bezpečnostně vyhovujících podmínkách. Na to je třeba brát ohled při plánování a tvorbě profesní přípravy.

Profesní příprava může probíhat částečně mimo výrobu ve vzdělávacích centrech na simulovaných procesech a může být do procesů integrována, pokud to

připouští podniková kultura, organizační postupy a bezpečnostní požadavky. Možnost kombinace obou pojetí ukazuje příklad.

Utváření vzdělávání v profesní škole na příkladu výrobního technologa

Pro učební místo v profesní škole jsou ve druhém a třetím ročníku nutné profesně specifické vyučovací koncepty. Učební pole v prvním ročníku profesní přípravy jsou identická s učebními poli 1 až 5 učebního oboru mechatronik. Pro učební pole 6 až 13 ve druhém a třetím roce profesní přípravy, která souvisí s poli profesního jednání *dozor, ovládání a řízení při spouštění výroby a zajišťování a optimalizace výrobního procesu*, je třeba vytvořit adekvátní učební situace a popřípadě vhodná média. Pokud jde o časové a obsahové sladění výuky v profesní škole, je třeba dosáhnout úzké spolupráce s učebním místem v podniku. K tomu je výhodné, je-li výuka uspořádána ve formě bloků.

Provázané učební procesy na různých učebních místech

U profesní přípravy výrobního technologa u výrobce strojrenských zařízení se předpokládá, že profesní příprava bude integrována do výrobního procesu podle hlavních těžišť. Začíná se seznámením podnikem, kdy učni např. sledují finální výrobek zpětně až k přijetí zakázky. Učni spolupracují v podnikovém kontextu a k tomu dostávají pracovní a učební zadání, která se hodnotí v reflexních fázích. Dochází též k fázové přípravě ve vzdělávacích centrech vždy, když si učni mají osvojit základní kompetence, např. v technice CNC za použití projektových prací nebo k pochopení obchodních procesů pomocí simulace výrobních chodů a plánovacích her ke zpracování zakázek. Tak vzniká provázaný učební proces mezi prací v podniku a učením ve vzdělávacím centru, který zapojuje i profesní školu a obsahuje mnoho didakticko-organizačních prvků.

Provázanou strukturu podporuje několik zodpovědných osob. Hlavní je průvodce učebním procesem. Za jednotlivé úseky profesní přípravy zodpovídají vybraní mistři odborné výchovy ze vzdělávacích center. Jako *navigátoři* působí starší učni, kteří podporují mladší. Na vzdělávání se podílejí zkušení pracovníci v odborných odděleních.

V tomto pojetí vývojově logického konceptu, který se zabývá myšlenkou *spirálového kurikula*, se bude pokračovat. Znamená to, že jednotlivé otázky se budou v průběhu profesní přípravy probírat opakovaně a budou se na vyšší úrovni a v širším kontextu dále rozvíjet.

Posílení jednoty profesní přípravy a dalšího vzdělávání

Výrobně technologické profese mají charakter základních profesí. Nejprve je cílem profesní příprava *generalisty*, který bude dále rozvíjet svoji profesionalitu cíleným dalším vzděláváním a specializací. To je základem dlouhodobé zaměstnatelnosti. Požadavek stálého dalšího vzdělávání vyplývá ze skutečnosti, že technologické obory i IKT se stále mění, z toho vyplývají nové požá-

davky na kvalifikace a odbornost je třeba na základě podnikových a pracovních charakteristik dále rozvíjet. Jednotné úpravy pro další vzdělávání platné v celé spolkové republice tak, jak existují pro mikrotechnologie a výrobní technologie, umožňují formální další vzdělávání provádějící práci a v poměru k návaznému studiu otevírají alternativní kariérní cesty bez přerušování profesní činnosti.

Substituční efekty na systémové úrovni

Výrobně technologické profese vedou k substitučním efektům. Statistika nově uzavřených učebních poměrů (2004-2008) ukazuje, že se počet učebních poměrů v profesích mechatronik a operátor strojů a zařízení zvýšil více než v dosavadních elektronických profesích.

Učební místa, která byla dosud zřizovaná např. pro elektroniku pro podnikovou techniku, jsou nyní častěji obsazována mechatroniky. Na vývoj statistických údajů o profesní přípravě výrobních technologů si musíme ještě počkat. Dá se očekávat, že význam výrobně technologických profesí dále poroste, což závisí na širokém akceptování těchto profesí v učebních závodech.

Impulsy pro další vývoj

Záměry nových řádů pro vzdělávání a další vzdělávání ve výrobně technologických profesích vyžadují změněné vzdělávací koncepty a obsahují koncepty pro zkoušky, které zvláštním způsobem zjišťují schopnost jedná-

ní. Existence výrobně technologických učebních oborů otvírá podnikům ve vztahu k určitým pracovním úkolům alternativu k zaměstnávání vysokoškolsky vzdělaných pracovníků a/nebo odborných sil, které si zvýšily kvalifikaci dalším vzděláváním. V rámci možných evaluací by bylo třeba zkoumat, jak se tato pojetí profesní přípravy a dalšího vzdělávání realizují v praxi. Kromě toho by se měly sledovat tyto otázky:

- Jak se tento model personálního rozvoje využívá?
- Jak se osvědčují odborní výrobně technologičtí pracovníci při práci?
- Jak komplexní jsou pracovní úkoly, které jsou jim přidělovány?
- Jak se hodnotí jejich profesionalita ve srovnání s ostatními absolventy?

Přeložila Jana Šatopletová

---

¹ *Didaktická koncepce „učebního pole“*. Zpravodaj 2002, č. 1, s. 8-9. *Kritika didaktické koncepce učebního pole*. Zpravodaj, 2002, č. 6, s. 15.

Pramen: Schlausch, Reiner und Zinke, Gert. Produktionstechnologische Ausbildungsberufe – Ausdruck eines Wandels in der gewerblich-technischen Berufsbildung. Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, 2009, Nr. 3, S. 40-43.

Integrace učitelů ze států SNS v Německu

Migranti obtížně nacházejí na německém trhu práce zaměstnání, které by odpovídalo jejich kvalifikaci, protože se v Německu patřičně nezohledňuje jejich ukončené odborné vzdělání v zemi původu. Příspěvek na příkladu ze Severního Porýní – Vestfálska ukazuje, jak se učitelé ze zemí Společenství nezávislých států (SNS) mohou pomocí cílených forem kvalifikace připravovat na práci ve svém oboru.

Nedostatky v integraci na trhu práce

O úspěchu integrace migrantů se nerozhoduje na trhu práce. Jejich šance získat zaměstnání se proto musejí zlepšit. Rozdíly mezi zaměstnaností zahraničních a německých obyvatel jsou značné. V roce 2008 dosahovala míra nezaměstnanosti u Němců 8 % a u cizinců více než dvojnásobek (18,2 %).

Příčinou potíží migrantů na trhu práce nejsou vždy chybějící odborné kvalifikace, jak ukazuje příklad pozdějších vystěhovalců s ukončeným akademickým vzděláním. V této skupině je nezaměstnanost vyšší než u těch, kdo mají ukončenou či neukončenou profesní přípravu. I když v zemi původu získali odborné znalosti a dovednosti, které německý trh práce naléhavě potřebuje, ne vždy se jim podaří najít zaměstnání ve vy-

studovaném oboru. Problémy spočívají v nevyhovujících předpisech pro právní uznání kvalifikací získaných v zahraničí, v nedostatečné znalosti německého jazyka nebo v odlišných kulturních normách. Přijímací země proto musí přistěhovalcům poskytnout vstupní pomoc tak, aby mohli získat potřebné klíčové kvalifikace. Vytvoření odpovídající nabídky profesních přízpůsobovacích kvalifikací je v zájmu přistěhovalců, kteří zůstávají bez práce nebo vykonávají nekvalifikované zaměstnání, i německé společnosti, která musí pokrýt potřebu kvalifikovaných odborných sil.

Na příkladu přistěhovalých učitelů ze států SNS je popsána praxe používaná v Severním Porýní – Vestfálsku. Představuje se kvalifikační koncept Nadace Otty Beneckeho (*Otto Benecke Stiftung e.V.* – OBS).

Předpoklady pro nástup do školské služby

V Severním Porýní – Vestfálsku musí nejdříve vládní prezidium přezkoumat doklady o studiu absolvovaném v zemi původu a učinit rozhodnutí, které říká, jaké předměty lze uznat pro který druh školy. Je-li uznán pouze jeden předmět, což je pravidlem, musí žadatel doplňkově studovat druhý obor. Jsou-li předběžně uznány dva vyučovací předměty, musí žadatel složit tzv. kolokvium. Kolokvium, které pořádá dvakrát do roka zemský zkušební úřad, obsahuje jazykový test, písemnou odbornou úlohu a ústní odbornou zkoušku. Po úspěšném složení kolokvia se absolvent může hlásit na praxi a za další dva roky skládat druhou státní zkoušku, po jejímž úspěšném složení se stane učitelem.

Nabídka kvalifikací pro přistěhované učitele

V roce 2006 bylo provedeno šetření 260 přistěhovaných učitelů z východní Evropy, aby se zjistilo, kolik z nich studovalo a vyučovalo matematiku, fyziku a informatiku a projevuje zájem o činnost ve školské službě. Učitelů těchto předmětů je v Německu nedostatek. Odezva zainteresovaných učitelů byla nečekaně vysoká. 120 dotázaných (46 %) se jasně vyjádřilo, že by chtěli učit, avšak bez cílené podpory nezvládnou předepsané kolokvium. Od roku 2006 se prostřednictvím kvalifikace *Nástup přistěhovaných učitelů do školské služby* jednou ročně připravuje na zmíněné kolokvium skupina 20 učitelů vzdělaných v zahraničí.

Rámcové podmínky a výběrové řízení

Uchazeči o práci učitele absolvovali studium tzv. úzkoprofilových předmětů a v Německu pobývali po dobu jednoho a půl roku až pěti let. Věkové rozpětí bylo 26 až 47 let; převažovaly ženy.

Kandidáti byli ve vícestupňovém dvoudenním výběrovém řízení dotazováni podle těchto kritérií:

- znalost německého jazyka (písemná a ústní),
- prezentace znalostí (odborných a pedagogických),
- znalost způsobu začleňování do německého školského systému a ochota tento způsob akceptovat,
- motivace a vystupování.

Cíl, struktura a obsah

Cílem kvalifikace bylo osvojení znalostí a dovedností pro absolvování kolokvia a především získání osobní a pedagogické jistoty v běžném školním životě.

Dvanáctiměsíční kurz (1150 vyučovacích hodin) se dělil na dvě čtyřtýdenní hospitační fáze a tři prezenční fáze. Během první hospitace ve škole účastníci sledovali výuku a zkušenosti zachytili ve zprávě. Při druhé hospitaci připravovali výuku samostatně a sami ji prováděli. Prezenční, popř. vyučovací fáze byly z více než jedné třetiny věnovány doplňování jazykové znalosti.

Témata zvláštního významu

Všichni účastníci pocházeli z autoritářského systému, a proto bylo nutné, aby si osvojili moderní didaktické teorie a vyučovací metody a ujasnili si roli učitele. Učili se také řešit konflikty se žáky, rodiči i kolegy.

Hodnocení konceptu

Z 20 účastníků kvalifikačního studia složilo kolokvium úspěšně 13 lidí; 6 dalších zvládlo buď ústní, nebo písemnou část a za šest měsíců složili opravnou zkoušku.

Nové šance prostřednictvím praxe v zaměstnání

Koncem roku 2008 byla praxe v zaměstnání rozšířena na školskou službu. Nabízí se možnost vyučovat jen jeden předmět na školách sekundárního stupně I a II, bez předchozího pedagogického vzdělání, kolokvia a státních zkoušek, které se dají absolvovat paralelně.

Migranti v prvním momentě nabývají dojmu, že tato změna jim zahájení činnosti ve školské službě usnadňuje, protože nemusejí absolvovat náročné uznávací řízení. Zda však tato nově vytvořená možnost pro ně skutečně znamená pravou šanci, je pochybné. Vedení školy, které obdrží žádost o místo od přistěhoválce, chce vědět, zda žadatel má odpovídající odborné a mezioborové znalosti. Zahraniční uchazeči se dostávají do konkurence s absolventy vysokých škol, jejichž mateřštinou je němčina a kteří znají zdejší školský a společenský systém z vlastních zkušeností.

Přistěhovalcům se postranní vstup s jedním oborem podaří jen tehdy, když si předem doplní další vzdělání, a tím prokáží své kompetence pro vyučování v německém systému. Klíčovou roli přitom hrají jazykové znalosti. Měli by znát i metodiku, didaktiku a učební plány budoucího vyučovacího předmětu a zvládnout roli učitele v novém společenském a školském systému. I když němečtí uchazeči tyto znalosti nevykazují (nemohou vykázat), přistěhoválci bez nich nebudou konkurenceschopní.

V květnu 2009 dostali zájemci z řad přistěhovačů, kteří by chtěli nastoupit do praxe v zaměstnání, novou nabídku. Poptávka byla veliká a nová učební skupina byla z jedné třetiny složena z účastníků pouze s jedním oborem a malými nebo žádnými zkušenostmi s vyučováním. Je těžké odhadnout, jaké budou jejich šance ve srovnání s uchazeči bez migračního původu.

Přeložila Jana Šatopletová

Pramen: Schnippering, Jutta und Bethschneider, Monika: Berufliche Integration von Lehrkräften aus den GUS-Staaten. Ein Beispiel aus Nordrhein-Westfalen. Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis, 2009, Nr. 5, S. 41-44.

Odborné vzdělávání „Made in Germany“

V srpnovém Zpravodaji byl zveřejněn článek s názvem „Profesní příprava“ jako budoucí strategie. Mimo jiné se v něm psalo o tom, že by německá profesní příprava měla mít ve světě svou jednotnou značku. V článku a v připojené poznámce jsou dva návrhy značky „Duální profesní příprava“ a „Německá profesní příprava“. Mezi zveřejněním článku v německém časopise *Wirtschaft und Berufserziehung* a publikací jeho překladu ve Zpravodaji se v Německu shodli na úplně jiné značce, která má již svou webovou stránku.

Německé profesní vzdělávání (nejvěrnější překlad slova *Berufsbildung*) se těší ve světě dobré pověsti a poptávka po německých kompetencích stoupá. Spolková vláda ve snaze posílit německou pozici na mezinárodním trhu odborného vzdělávání uvedla v život iniciativu *Edvance*. Je to trochu slovní hříčka s anglickým slovem *advance*, které se čte „edvans“ a mimo jiné znamená pokrok. Oficiální plné znění značky však zní Kvalita německé spolupráce v odborném vzdělávání (*die Qualität deutscher Berufsbildungszusammenarbeit*), v angličtině pak Německá kvalita v odborném vzdělávání a přípravě (*German quality in vocational education and training*).

Cíle hospodářské politiky

Edvance jako společná zastřešující značka německé spolupráce v odborném vzdělávání posiluje německý trh v oblasti odborného vzdělávání a dalšího vzdělávání na celém světě. *Edvance* podporuje porozumění tomu, za čím německé odborné vzdělávání stojí a působí jako pečeť kvality pro důvěryhodnost německé spolupráce v odborném vzdělávání na mezinárodním trhu.

Cíle rozvojové politiky

Odborné vzdělávání je také součástí rozvojové spolupráce. Jako rozhodující základní kámen pro trvalý rozvoj, rovnost šancí a boj s chudobou přispívá ke spravedlivému utváření globalizace. *Edvance* tak zvyšuje viditelnost německého podílu na mezinárodní spolupráci. Země, které procházejí hospodářskou transformací nebo rozvojové země, mají stejný prospěch ze silných stránek německého odborného vzdělávání.

Cíle vzdělávací politiky

Prostřednictvím *Edvance* bude téma odborného vzdělávání více zohledněno v národních debatách o vzdělávací politice. Samostatně se učit a partnersky spolu kooperovat je vzhledem ke společné Evropě a globalizovanému hospodářství důležitým předpokladem pro politiku odborného vzdělávání orientovanou do budoucnosti. Národní odborné vzdělávání musí být zasa-

zeno do mezinárodního referenčního rámce. Tak mohou národní myšlenky přispět k utváření nadnárodních strategií odborného vzdělávání.

Například uvnitř EU nabízí Lisabonská strategie a vytváření Evropského rámce kvalifikací Německu možnost umístit výhody německého odborného vzdělávání do mezinárodního kontextu a ukázat jejich kvalitu. Na druhé straně bude podporována mezinárodní výměna a národní myšlenky a plány vzdělávací politiky dostanou nové impulsy.

Prostřednictvím *Edvance* budou zkušenosti předávány dalším a bude se společně hovořit o příkladech dobré praxe. To je důležitý předpoklad pro úspěšnou mezinárodní spolupráci v odborném vzdělávání.

Iniciativa vznikla z pověření vlády, podílí se na ní Spolkové ministerstvo školství a výzkumu (*Bundesministerium für Bildung und Forschung* – BMBF) a Spolkové ministerstvo pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (*Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung* – BMZ). Koordinátory jsou Spolkový ústav odborného vzdělávání (*Bundesinstitut für Berufsbildung* – BIBB), Německá společnost pro technickou spolupráci (*Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit* – GTZ), Mezinárodní marketing odborného vzdělávání (*International Marketing of Vocational Education* – iMOVE)¹, Mezinárodní další vzdělávání a rozvoj (*Internationale Weiterbildung und Entwicklung* – Inwent).

AK

¹ iMOVE. *Nové pracoviště BIBB – Mezinárodní marketing profesní přípravy*. Zpravodaj, 2002, č. 12, s. 11.

Pramen:
Webová stránka iniciativy *Edvance*.
<http://www.edvance-net.de>

Co nového v časopisech

L'enseignement technique	Berufsbildung in Wissenschaft und Praxis
<p>CHAUVOIS, Bernard, COLPIN, Gérard et AUDOUX, Emmanuelle.</p> <p>Les industries de la pharmacie et de la cosmétique : choisir un métier : dossier no 50. [<i>Farmaceutický a kosmetický průmysl. Vybrat si povolání, složka č. 50.</i>]</p> <p>Enseignement technique, 2009, No. 224, p. I-XVI.</p> <p>Charakteristika farmaceutického a kosmetického průmyslu a jejich podobností. V obou odvětvích existují velmi různorodá povolání vykonávaná na různé úrovni. Odborné vzdělávání a profesní příprava pro jednotlivá povolání jsou uvedeny na konci článků podle stupně vzdělání od certifikátů CAP a BEP až po vysokoškolské studium.</p>	<p>FÜLLING, Claudia.</p> <p>Förderung der Lesekompetenz von Berufsschülerinnen und Berufsschülern : Erfahrungen mit der Implementierung eines Diagnose- und Förderinstrumentes in dualen Bildungsgängen des Bau- und Ausbaugewerbes. [<i>Podporování dovedností žáků profesních škol ve čtení. Zkušenosti se zaváděním diagnostických a podpůrných nástrojů v duálních stavebních oborech.</i>]</p> <p>BWP, Jg. 39, 2010, Nr. 4, S. 43-46, lit. 9.</p> <p>Význam dovednosti číst v kontextu zaměstnatelnosti. Žáci profesních škol mají často ve čtení velké mezery. Na tento problém se zaměřuje pilotní projekt <i>Podpora čtení v odborném vzdělávání a přípravě</i>. Článek nastiňuje hlavní body a výsledky pilotního projektu, který probíhá v Severním Porýní-Vestfálsku.</p>
Journal of vocational education and training	
<p>PANKHURST, K. V.</p> <p>Learning by experience, work and productivity: theory and empirical evidence. [<i>Učení se praxí, práce a produktivita: teorie a empirické důkazy.</i>]</p> <p>JVET, Vol. 62, 2010, no. 2, p. 103-122, 2 obr., lit. 79.</p> <p>Povaha a význam učení se praxí v průběhu placené i neplacené práce. Vztah mezi náklady na pracovní síly a výsledky je interpretován jako důkaz učení se praxí, tyto údaje však nemohou vysvětlit povahu a proces individuální zkušenosti nebo učení. Přímé a podrobné důkazy z nedávno provedených případových studií analyzované pomocí teorií otevřené zaměstnanecké smlouvy a další kognitivní reformulace ilustrují aktivní vztah mezi prací a učením, který vytváří produktivitu. Analýza chování jednotlivců modifikuje koncepci a teorie o lidském kapitálu a mobilitě.</p>	<p>THOMSON, Ron.</p> <p>Teaching on the margins: tutors, discourse and pedagogy in work-based learning for young people. [<i>Vyučování na okrajích: tutoři, diskurs a pedagogika v učení mladých lidí založeném na práci.</i>]</p> <p>JVET, Vol. 62, 2010, no. 2, p. 123-137, lit. 30.</p> <p>Výsledky studie zaměřené na tutoři, kteří pracují s mladými lidmi v programech Vstup do zaměstnání (<i>Entry to Employment – E2E</i>) v severní Anglii. Program E2E je určen nezaměstnaným absolventům škol, pro něž běžné formy vzdělávání nejsou vhodné. Je součástí strategie, která má ovlivnit počet mladých lidí, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě (<i>Not in Education, Employment or Training – NEET</i>). Studie zkoumala biografii tutorů, jejich cesty do E2E a kulturu učení v E2E. Tutoři z praxe prokazují snahu i schopnosti, přesto by však bylo třeba znovu přehodnotit celkový rámec E2E.</p>
<p>PAPIER, Joy.</p> <p>From policy to curriculum in South African vocational teacher education: a comparative perspective. [<i>Od politiky ke kurikulu ve vzdělávání odborných učitelů v Jižní Africe: komparativní hledisko.</i>]</p> <p>JVET, Vol. 62, 2010, no. 2, p. 153-162, lit. 31.</p> <p>Analýza politiky Jižní Afriky týkající se rozvoje učitelů škol dalšího vzdělávání a přípravy (<i>Further Education and Training – FET</i>) ve světle stanovených kurikul a praxe mezinárodního vzdělávání odborných učitelů. Politika ministerstva školství navrhuje standardy pro vyučování v odborných školách, které zahrnují všeobecné vzdělání, pracovní praxi a pedagogickou kompetenci. Kvalifikace odborných učitelů však ještě musí být navrženy, vytvořeny a nabízeny univerzitami a dalšími institucemi, které vzdělávají učitele. Článek srovnává lokální a globální vzdělávání odborných učitelů a zdůrazňuje prvky kurikula, které odpovídají jihoafrické politice.</p>	<p>KILPATRICK, Sue, STIRLING, Christine and ORPIN, Peter.</p> <p>Skill development for volunteering in rural communities. [<i>Rozvoj dovedností pro dobrovolníky ve venkovských společnostech.</i>]</p> <p>JVET, Vol. 62, 2010, no. 2, p. 195-207, 3 tab., lit. 32.</p> <p>Článek zkoumá dovednosti vyžadované od dobrovolníků v dobrovolnických sektorových organizacích, které fungují ve třech venkovských obcích v Tasmánii. Popisuje se, jak dobrovolníci získávají tyto dovednosti a ukazují se těžké úkoly, s nimiž se dobrovolnické sektorové organizace setkávají ve venkovských obcích, jejichž průmysl, a tím i obyvatelé mají nízký kvalifikační profil. Vzdělávání dobrovolníků v těchto venkovských oblastech musí brát v úvahu motivaci k dobrovolnictví, venkovský kontext, preferované styly učení, vzdělávání a důvěru dobrovolníků jako žáků.</p>

Nové knihy v knihovně

NÚOV.

Lépe poznáváme ECVET : otázky a odpovědi. Praha : Národní ústav odborného vzdělávání, 2010. 55 s. Sg. 27054

Průvodce vysvětluje základní pojmy a postupy Evropského systému (přenosu) kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (European Credit (transfer) system for Vocational Education and Training, Les crédits d'apprentissage européens pour la formation et l'enseignement professionnels, Das europäische Leistungspunktesystem für die Berufsbildung). Je to český překlad materiálu zpracovaného Evropskou komisí.

CEDEFOP.

Working and ageing : emerging theories and empirical perspectives. [Práce a stárnutí. Objevující se teorie a empirické perspektivy.] Luxembourg : Publication Office of the European Union, 2010. 355 s. ISBN 978-92-896-0629-5

Sg. 27053

Z obsahu: Možnosti kariérního rozvoje starších pracovníků. Stárnutí, vzdělávání a práce v Evropě. Rozšíření pracovního života za věk odchodu do důchodu. Podpora aktivního stáří.

CEDEFOP.

Skills for green jobs : European synthesis report. [Kvalifikace pro zelená zaměstnání. Evropská souhrnná zpráva.] Luxembourg : Publication Office of the European Union, 2010. 102 s. ISBN 978-92-896-0660-8

Sg. 27052

Z obsahu: Environmentální úkoly a kvalifikace nutné pro jejich plnění. Anticipace potřeb kvalifikací. Souhrny faktů zjištěných ve sledovaných zemích: v Dánsku, Německu, Estonsku, Španělsku, Francii a ve Spojeném království.

CEDEFOP.

Skills supply and demand in Europe : medium-term forecast up to 2020. [Nabídka kvalifikací a poptávka po nich v Evropě. Střednědobá předpověď do roku 2020.] Luxembourg : Publication Office of the European Union, 2010. 120 s. ISBN 978-92-896-0536-6

Sg. 27051

Viz články na stránkách 4 až 5 tohoto čísla Zpravodaje.

BUERMANN, Uwe.

Jak (pře)žít s médii : příležitosti a hrozby informačního věku a nové úkoly pedagogiky / výzkumná práce Institutu pro pedagogiku a smyslovou a mediální ekologii (IPSUM). 1. vyd. Hranice : Fabula, 2009. 239 s. Název originálu: *Aufrecht durch die Medien* ISBN 978-80-86600-58-1

Sg. 27047

Již mnoho staletí se lidé znovu a znovu zabývají otázkou, zda je člověk ve svém jednání svobodný nebo ne. Dlouho to byla otázka teologická, respektive filosofická. V průběhu novodobého vývoje se však stala také otázkou přírodovědeckou.

POSPÍŠIL, Jan a ZÁVODNÁ, Lucie Sára.

Mediaální výchova. 1. vyd. Kralice na Hané : Computer Media, 2009. 88 s. ISBN 978-80-7402-022-3

Sg. 27048

Někde na půli cesty mezi zprávou seriózní a „měkce“ bulvární stojí fičrová zpráva. Její název vychází z anglického spojení Feature News. Český se jí někdy říká „lidová“ nebo „zábavní“. Současná doba jí přeje, roste její význam a dostává se jí čím dál většího prostoru.

ŠTOČEK, Milan.

Rukověť střední školy : školní rok 2010/2011. Nový Bydžov : aTre, 2010. 151 s. Sg. 27040

MATOUŠEK, Jiří a JIRÁSEK, Ondřej.

Natáčíme a upravujeme video na počítači. 3., aktualiz. vyd. Brno : Computer Press, 2007. 222 s. + DVD

ISBN 978-80-251-1651-7 Sg. 27039

Budete-li chtít docílit vyváženosti obrazu jako u starých mistrů, v každém záběru byste měli identifikovat (pokud je samozřejmě zřetelný a čitelný) centrální bod a ten pak na obraze umístit do patřičné pozice.

Odkrývání starého Egypta = Unearthing ancient Egypt : výstava k 50. výročí založení Českého egyptologického ústavu FF UK. 1. vyd. Praha : Úřad vlády České republiky, 2008. 27 s., fotografie. Sg. 27044

Již v roce 1819, rok po založení muzea, Kašpar ze Sternberka pro muzeum koupil egyptskou mumii, kterou do Prahy dovezl a v domě U Zlatého anděla vystavil Franz Wilhelm Sieber. Symbolem sbírka se však stal dar knížete Františka Colloredo-Mansfelda, rakev tzv. Anchefenchonsua, kterou muzeum do svých sbírek získalo roku 1847.

RADA PRO VÝZKUM A VÝVOJ.

Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2008. Praha : Úřad vlády ČR, 2008. 168 s. Sg. 27045

Hodnocení oborů jako je pedagogika, historie a právo v podstatě nelze věrohodně provést, neboť tyto obory vykazují v použité databázi velmi nízké počty publikací. Z tohoto důvodu nejsou uváděny RCIO [relativní citační index oboru] pro obory pedagogika a právo...

Státní hymna České republiky v proměnách doby = The Czech Republic's national anthem down the ages : Kde domov můj? Where is my home? 1. vyd. Praha : Úřad vlády ČR, 2009. 174 s. + CD Sg. 27046

Již na schůzkách v Komárkově kavárně uvažoval Tyl o tom, jak uvést češtinu do salonu. Vadilo mu, že se čeští vzdělanci pohybují v uzavřeném kruhu své společnosti, a hledal cesty z něho ven. Jako znalec druhého pohlaví pochopil, že právě ženy se mohou stát řečištěm, kudy bude čeština proudit do měšťanského prostředí. Odtud nebylo už daleko k myšlence pořádat české taneční zábavy a posléze i bály, jak se na prahu 40. let skutečně stalo. Sám byl pilným návštěvníkem prvních českých „salonů“ v rodinách spřízněných vlastenců, lékaře Václava Staňka a právníka Josefa Friče, kde se potkával s Čelakovským a jinými obrozenci.

COVEY, Stehen R.

8. návyk : od efektivnosti k výjimečnosti. 1. vyd. Praha : Management Press, 2005. 371 s. Název originálu: *The 8th habit. From effectiveness to greatness.* ISBN 80-7261-138-0
Sg. 26940

Můžete například křikem donutit své děti, že si uklidí v pokoji, a pokud vaším cílem není nic jiného než uklizený a čistý pokoj, dosáhnete svého. Prostředky, které jste použili, ale negativně ovlivní vaše vztahy, a jakmile „vytáhnete paty z domu“, pokoj nezůstane dlouho ve stavu, v jakém byste ho rádi viděli.

MAREK, Dan a KANTOR, Tomáš.

Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2009. 215 s. ISBN 978-80-87029-56-5
Sg. 26941

V roce 2010 dojde k přehodnocení výdajů na regionální politiku EU. Jestliže se kumulovaný HDP jakéhokoliv členského státu v letech 2007-2009 odchýlí o více než 5 % původně odhadovaného HDP, částka vyčleněná pro daný stát bude upravena.

GLASS, Lillian.

Vím, co si myslíte! : jak prokouknout ty druhé. 1. vyd. Praha : MOTTO, 2009. 275 s. Název originálu: *I know what you're thinking: using the four codes of reading people to improve your life* ISBN 978-80-7246-485-2
Sg. 26942

Ženy s velice dlouhými a nepraktickými nehty jako by říkaly: Všimněte si mě! Lidé s okousanými nehty až na kůži jsou obvykle nervózní, úzkostní a nejistí. Tato forma sebetřýznění je projevem sebedestrukce.

CHALUPA, Bohumír.

Tvořivé myšlení : tvořivost jako dobrodružství poznání. 1. vyd. Brno : Barrister & Principal, 2005. 118 s. ISBN 80-7364-007-4
Sg. 26943

Mnoho lidského vědění je založeno na asociacích. Jde o poměrně jednoduché články, které vznikly na základě opakování spojení dvou událostí a mohou reprezentovat stejné situace. Asociace nejsou členité, nelze je transformovat, pouze posilovat nebo mohou vyhasnout.

POSNER, Keith a APPELGARTH, Mike.

Projektový management : příručka rad, metod a nástrojů pro vedoucí a členy týmů, kteří chtějí dobře a efektivně zvládnout své úkoly a povinnosti. 1. vyd. Praha : Portál, 2006. 111 s. (Management do kapsy ; 7). Název originálu: *Project management pocketbook.* ISBN 80-7367-141-7
Sg. 26944

Než se pustíte do realizace samotného projektu, je užitečné si ujasnit, co přinášíte projektu vy a ostatní členové týmu. Umožní vám to identifikovat případné mezery, které je nutné zaplnit, a podpoří to týmového ducha a víru ve vlastní schopnosti.

Kontrolu nad klíčovými výsledky je možné zabezpečit pouze tehdy, pokud projekt realizují ti, kteří jej navrhli a naplánovali. Je to z toho důvodu, že tito lidé vědí, které zdroje jsou k dispozici a v jakém množství, a plán tomu přizpůsobí.

REMTOVÁ, Květoslava.

Strategie podniku v péči o životní prostředí : dobrovolné nástroje. 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2006. 100 s. ISBN 80-245-1086-3
Sg. 26951

Ekolabeling je tržně orientovaný nepřímý nástroj, který není založen ani na zákazech, ani na příkazech, ale na motivaci, jejímž podkladem je dobrá informovanost o problematice životního prostředí, odpovědnost za jeho stav a ochota přispívat k jeho ozdravení.

MANGUEL, Alberto.

Knihovna v noci. 1. vyd. Brno : Host, 2009. 302 s. Název originálu: *The Library at Night* ISBN 978-80-7294-336-4
Sg. 26952

Ačkoli knihovna jako ta Aššurbanipalova byla viditelnou známkou pozemské moci, žádný jednotlivec, byť z královského rodu, nemohl doufat, že ji celou přečte. K přečtení každé knihy a zpracování všech informací si král zjednal jiné oči a jiné ruce, které by prošly všechny tabulky a shrnuly to, co obsahují, aby se po přečtení těchto výtahů mohl chlubit tím, že zná obsah celé knihovny. Učenci z textů vytrhali „maso“ a „jako pelikáni“ je vyvrhli k užítku jiných.

SPILKOVÁ, Vladimíra a kol.

Proměny primárního vzdělávání v ČR. 1. vyd. Praha : Portál, 2005. 311 s. (Pedagogická praxe) ISBN 80-7178-942-9
Sg. 26961

Typický pro tento způsob hodnocení je také přístup k chybě žáka. Chyba není považována za patologický a nežádoucí jev učení, za projev nevědění, který je třeba sankcionovat (nejčastěji známkou), ale jako přirozený, průvodní znak poznávání, jako důležitá etapa v konstrukci vědění a žákovu učení.

HELUS, Zdeněk.

Dítě v osobnostním pojetí : obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. 2., přeprac. a rozšíř. vyd. Praha : Portál, 2009. 286 s. (Pedagogická praxe) ISBN 978-80-7367-628-5
Sg. 26962

Samozřejmě, že otevřené prožívání se neprojevuje po celou dlouhou dobu dětství stále stejně. Vývojově transformuje svou podobu ve spojitosti s tím, jak se dítě učí opatrnosti, zdrženlivosti, nedůvěře. Nicméně úkolem je, aby otevřené prožívání nezaniklo zcela, poněvadž zůstává významnou položkou nejenom šťastného dětství, ale šťastného a spokojeného života vůbec.

LUKEŠ, Martin, NOVÝ, Ivan a kol.

Psychologie podnikání : osobnost podnikatele a rozvoj podnikatelských dovedností. 1. vyd. Praha : Management Press, 2005. 261 s. ISBN 80-7261-125-9
Sg. 26971

Podnikatelé jsou většinou zaměřeni na jednání a aktivní dělání věcí, a proto se učí především ze zkušenosti. To zahrnuje učení na základě pokusů a chyb a bezprostředního objevování a řešení problémů. Hlavní oblasti učení spočívají v učení se od spolupracovníků, učení se vlastním jednáním, prostřednictvím zpětné vazby od zákazníků, dodavatelů a dalších obchodních partnerů ...

Zajímavé internetové adresy

6. mezinárodní konference o vzdělávání dospělých

Konferenci s názvem CONFINTEA VI uspořádalo UNESCO v prosinci 2009 v brazilském městě Belém. Podkladem pro jednání konference byla první Globální zpráva o vzdělávání dospělých, pro niž UNESCO používá magickou zkratku GRALE. Zpráva vychází ze 154 národních zpráv předložených členskými státy UNESCO, z pěti regionálních shrnujících zpráv a z další literatury. Účelem zprávy je poskytnout přehled o trendech a klíčových úkolech ve vzdělávání dospělých. Na webové stránce je odkaz na elektronickou verzi zprávy (GRALE – *Global Report on Adult Learning and Education. Reprinted with minor revisions, 2010.* Hamburg : UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2009. 156 s. ISBN 978-92-820-1169-0) a na český překlad shrnutí obsahu publikace. <http://www.unesco.org/en/confinteavi/>

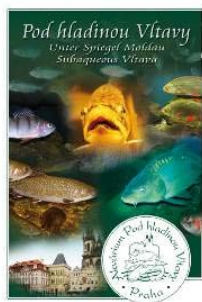
Třetí ročník literární soutěže pro středoškoláky

Literární soutěž pro středoškoláky vyhlašuje Ústav pro informace ve vzdělávání – Národní pedagogická knihovna Komenského v rámci projektu Podpora čtenářské gramotnosti, tentokrát na téma *Boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení*. Podrobnosti najdete na stránkách NPKK. Literární práce bez omezení formy a žánru v rozsahu maximálně 5 stran je třeba zaslat nejpozději do 15. listopadu 2010. http://www.npkk.cz/npkk/matersky_jazyk10.php

Časopis pro informační vědy ProInflow

Elektronický časopis *ProInflow* sice není totožný s elektronickým časopisem *Inflow*, o kterém jsme na tomto místě psali v květnovém Zpravodaji, podobnost názvu však není náhodná, protože oba časopisy vydává Masarykova univerzita v Brně. Časopis ProInflow je zaměřen víc na odborníky (profesionály), ale to neznamená, že si v novém čísle laici nepočtou. Například v článku o anatomickém názvosloví: *Vývoj terminologie se kromě změny termínů v čase dále projevuje také jejich redukováním, či nárůstem v příslušném oboru. Závisí to na tom, jak je daný obor právě „v kurzu“, tedy jak je či není moderní. Souvisí to nejen s rozvojem poznání, ale hlavně s rozvojem vědy a techniky. V oboru anatomie to lze velmi dobře vidět např. na rozvoji poznání v oblasti centrálního nervového systému (CNS) a naopak na redukcii počtu termínů u tíhových váček (burz). Rozvoj v oblasti CNS je pochopitelný, jelikož dochází ke stále větší mezioborové spolupráci s biochemií, molekulární biologii, biofyzikou atd. Naopak makroskopická anatomie se snaží vyřadit nepoužívané, potažmo pro klinickou praxi nedůležité struktury, a tím počty termínů redukovat.* <http://pro.inflow.cz/>

Co se skrývá pod hladinou Vltavy

To pohodlně zjistíte i bez skafandru ve stále expozici v Paláci Kinských na Staroměstském náměstí. Výstava přibližuje návštěvníkům podvodní život ve Vltavě. Ve starobylých sklepeních je 18 akvárií, v nichž plavou kapři, štiky, líni, okouni, sumci, jeseteři a další méně známé ryby českých vod. Výstavu doplňuje několik velkoformátových fotografií vodního hmyzu. <http://www.podhladinouvlavy.cz/>